

Hamar frie presse

Midlertidig fellesorgan for
Hamar Arbeiderblad og Hamar Stiftstidende.

Nr. 1.

Utkommer hver virkedags morgen

Hamar, onsdag 9. mai 1945

Koster 5 kroner pr. kvartal

1. årg.

Norges røst på Seiersdagen.

Kong Haakon, kronprins Olav og statsminister Nygaardsvold taler til det norske folk fra London.

London 8. (NTB). I dag — på seiersdagen i Europa og frigjøringsdagen for Norge — talte Hans Majestet Kongen og statsminister Johan Nygaardsvold til det norske folk.

Regjeringssmøte i London under forsete av Kongen.

stelle som det ønsker i sitt eget land og sammen skal vi igjen gjøre Norge til et godt land å bo i, bedre enn det noen gang har vært. Det kan ta tid før vi når så langt. Men det er vårt mål, og det er mål som vi alle ser fram til på denne dagen.

De første oppgavene som no foreligger, vil være å få den norske siviladministrasjon i gang igjen i lovlige former straks det er mulig. I samråd med heimfrontens organer har regjeringen vedtatt de nødvendige overgangsbestemmelser. Heimfrontledelsen har også fått bestemte fullmakter til å sette i verk tiltak som situasjonen kan kreve. I de dagene som kommer, er det viktigere enn noensinne at alle følger best mulig med i hva som skjer.

De som kan, må lytte til norsk kringkasting og fortsette med å skrive ned og spre hva som der blir meddelt. Alle må bidra til å

hindre spredning av ugrunnede rykter som bare kan skade. Ingen må reise av sted fra heim eller arbeidsplass, men fortsette som før. Roen og besindigheten hos det norske folk er vår garanti mot det kaos som det har vært våre motstanderes håp å skape. Når det norske folk får Norge tilbake, vet vi at det vil komme under ansvar. Vi samler oss alle sammen under det gamle løftet: Leve Norge.

Kong Haakon og Kronprins Olav i sin London-heim.

Kronprinsens tale til heimestyrkene.

London 8. (NTB). Hans kongelige høyhet kronprins Olav talte i egenskap av forsvarssjef til de norske heimestyrker over London radio i dag klokken 15.30. Han uttalte:

Landsmenn:

De tyske styrker i Norge har kapitulert. Den 9. juni 1940 måtte daværende forsvarssjef general Otto Ruge fortelle dere at det første avsnitt i vår strid for friheten var forbi. I sin proklamasjon sa han blant annet: Men krigen fortsetter på andre fronter. Nordmenn er med i striden der. Den dag kommer da dere atter kan reise hodet. Vent på dagen, vent i tro og tillit.

Ja, krigen har fortsatt på andre fronter, og nordmenn har vært med hele tiden, her ute og på heimfronten. No er dagen kommet, og det er meg en inderlig glede som Norges forsvarssjef i dag å kunde sende en varm hilsen til alle landsmenn som hver på sitt område, ute og heime ved sin innsats eller ved sin holdning har kunnet bidra til at denne frihetskamp er vunnet. Selv om tyskerne har kapitulert, er krigstilstanden ikke dermed endt. Inntil alle fiendtlige styrker er avvæpnet, vil situasjonen være preget av de militære operasjoner som må settes i verk for å gjennomføre kapitulasjonsbetingelsene. Norske og allierte myndigheter har truffet forberedelser til å ta de skritt som er nødvendige. De norske styrker som skal ta del i frigjøringen og rensingen av vårt land er våre avdelinger av hæren, sjøforsvaret og luftforsvaret fra Storbritannia, våre tropper fra Sverige og våre styrker i det frigjorte og gjenreiste Finnmark og de organiserte enheter av heimestyrkene. Vi har stil-

let alle disse styrker til rådighet for den øverste allierte ledelse, for at vi sammen med de allierte styrker kan ta fatt på avvæpningen av tyskerne. Alle som tilhører de organiserte heimestyrker har fått eller vil i nær framtid få instruksjon om hvordan de skal forholde seg. Nye nasjonale norske styrker vil bli utskrevet så snart det lar seg gjøre. Ved å følge alle ordre som norske og allierte sjefer gir kan hver nordmann yte sitt bidrag til en rask og heldig løsgjøring av de foreliggende oppgaver.

Jeg ber hver enkelt av dere tenke over hvor stor skade som kan voldes ved uovervejet handling i en spent situasjon, og dere vil selv forstå hvor påkrevet det er at dere ikke foretar dere noe på egen hånd. Ta ikke del i eventuelle indre oppgjør mellom forskjellige grupper av de fiendtlige styrker, men hjelp de norske og allierte befalingsmenn og det lojale norske politi som er eller snart vil bli gjenreist med opplysninger om alt som kan tyde på omgørelser av kapitulasjonsbetingelsene eller mulige forsøk på å anbringe fiendtlige agenter blant den norske sivilbefolkning.

De tyske lagre må disponeres av de militære myndigheter til det felles beste. Disse må derfor bero urørte inntil de militære myndigheter kan overta dem.

Norske krigsmenn:
Vi har holdt trofast sammen i 5 lange og tunge år. Vi har hver på vår kant kjempet for det mål

Forts. side 4.

Den britiske statsminister meddeler at krigen i Europa er slutt.

Churchill ved mikrofonen.

London 8. (NTB). I sin kringkastingstale kl. 13 i dag (Greenwich tid — kl. 15 norsk tid) uttalte statsminister Churchill:

Klokken 2,41 i går (Greenwich tid) undertegnet general Jodl som representant for den tyske overkommando og Storamiral Dönitz som den tyske leder i general Eisenhowers hovedkvarter dokumentet om kapitulasjon uten vilkår for samtlige tyske land-, sjø- og luftstridskrefter i Europa overfor de alliertes ekspedisjonsstyrker, og samtidig overfor den sovjet-russiske overkommando. General Beddel Smith, den amerikanske hærs stabssjef, og general Francois Sevez undertegnet

dokumentet på vegne av den øverstkommanderende for de alliertes ekspedisjonsstyrker og general Suslparov på vegne av den russiske overkommando. Overenskomsten vil bli ratifisert og bekreftet i Berlin, hvor luftsjefen, marskalk Tedder, stedfortrederen for de alliertes ekspedisjonsstyrker, og general Tassigny vil undertegne på vegne av general Eisenhower.

De tyske representanter blir Feldmarskalk Keitel, sjef for overkommandoen og øverstkommanderende for de tyske land-, sjø- og luftstridskrefter. Fiendtlighetene vil offisielt opphøre et

Forts. 4. side.

Hans Majestet Kongen:

Kjære landsmenn:
Jeg og min regjering sender i dag en varm hilsen til alle norske kvinner og menn. Gjennom en mørk og vanskelig tid har det norske folk opprettholdt en ubrytelig front mot de tyske undertrykkere og deres hjelpere. Sammen med våre alliertes beundringsverdige innsats har den offervilje og utholdenhet dere har vist ført til frigjøringen av vårt land. No står vi ved målet for vår kamp. De tyske okkupasjonsstyrker i Norge har overgitt seg. Enno oppholder de seg i vårt land. Den krigstilstand som har hersket siden vi ble angrepet natten til 9. april 1940, er enno ikke opphevet, men våpenstillstand er inntrådt. I denne situasjon er det mer enn noensinne nødvendig at alle bevarer den ro og viser den verdige opptreden som har vært vårt folks styrke under hele okkupasjonstiden. De som skal handle, har fått sine forhåndsordrer og vil følge disse. Dere andre hjelper vår sak best ved å avholde dere fra en hver uoverlagt opptreden. Mange forhold er fremdeles uoversiktlige. Våre vanskeligheter er ikke forbi. Men når vi no tar fatt igjen, vil det være i et fritt land, hvor vi sammen skal bygge Norges framtid for oss selv og for våre barn.

Tiden som kommer vil stille store krav til hver enkelt. Det vil være av vesentlig betydning at alle lovlige myndigheter får den hjelp de ber om og at alle retter seg etter de bestemmelser som må følges i overgangstiden. På min regjering og egne vegne vil alle nødvendige skritt bli tatt av de forskjellige myndigheter som er utpekt heime eller som vil

komme utenfra. De alminnelige retningslinjer vil allerede være kjent av dem som har deltatt i heimfrontens arbeide. Den militære situasjon vil fortsatt i noen tid gjøre det vanskelig å føre inn sivile forsyninger i den utstrekning vi kunde ønske det. Men tilførselene vil komme etter hvert. Jeg vet at alle er villige til å rette seg etter de restriksjoner som er nødvendige og samtidig gjøre sitt ytterste for at den heimlige produksjon kan fortsette.

Landsmenn:

Vi føler alle det samme på denne dag. La oss holde fast ved det samhold som har ført oss fram til seiren, og la oss i denne stund minnes dem som ofret livet i kamp for Norge. La oss samles i løftet:

Alt for Norge.

Statsminister Nygaardsvold:

Norske kvinner og menn:

Den dagen vi alle har sett fram til er kommet, Tysklands militære makt er knust og knust for godt. Norge kom tidlig under nazismens jernhel. Fem fimbulvintre har vårt folk måttet gjennomleve. Vi er blant de siste som får landet vårt fritt tilbake. Mangt og meget er blitt ødelagt eller skadefrosset i den lange natten som har ruget over vårt land. Men vi er blitt spart for et nytt felttog på norsk jord med de herjinger fienden da vilde ha satt i verk og med de ødeleggelser som krigsførselen ellers vilde ført med seg.

Det er fristende å si på denne dag at no er vår tid kommet. Men vi sier ikke det. Vi sier: No er Norges tid kommet. No skal det norske folk igjen få styre og

Kapitulasjonen definitivt i orden i Norge.

Fri med full lønn i dag.

Tyskerne krigsfanger fra kl. 24 i natt.

Industri, handel og det meste av næringslivet har gitt sine arbeidere og funksjonærer fri i dag med full lønn. Skolene har også fri. Derimot fortsetter virksomheten ved offentlige kontorer og i annen livsviktig virksomhet.

Den tyske kapitulasjon i Norge er no definitivt i orden. Tyskerne er fra kl. 24 i natt å betrakte som krigsfanger.